EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.6.2025
COM(2025) 316 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile määrusega (EL) 2016/429 (loomataudide kohta (loomatervise määrus)) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile määrusega (EL) 2016/429 (loomataudide kohta (loomatervise määrus)) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta (loomatervise määrus)([1]) võeti vastu 2016. aastal. Määrus jõustus 21. aprillil 2016 ja seda kohaldatakse alates 21. aprillist 2021.

Selle määrusega asendatakse kõik täielikult ühtlustatud loomatervise alased õigusaktid (39 direktiivi ja määrust) ning nähakse ette lihtsam ja paindlikum õigusraamistik, tagades samas riskipõhisema lähenemisviisi loomatervisenõuete kehtestamiseks ning valmisoleku, ennetamise ja tõrje tõhustamiseks loetletud loomataudide puhul.

Peale selle on määruses selgitatud loomatervise valdkonnas tegutsevate eri osalejate rolli ning sellega avanevad võimalused vähendada põllumajandustootjate, muude ettevõtjate ja pädevate asutuste halduskoormust, kahjustamata liidu loomatervise olukorda. Lisaks on sellega ette nähtud sobivamad vahendid, mille abil lahendada kriisiolukordi (nt esilekerkivad taudid) või tulla toime konkreetsete riskidega (nt antimikroobikumiresistentsus), ning see aitab vähendada taudipuhangute põhjustatavat majanduslikku kahju.

Kõnealuse määruse kohaselt on komisjonil õigus võtta vastu suur hulk rakendusakte ja delegeeritud õigusakte. Samuti on määrusega pandud komisjonile kohustus anda kaasseadusandjale aru määruses sätestatud delegeeritud volituste rakendamise kohta.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Käesoleva aruande esitamise kohustus on sätestatud määruse (EL) 2016/429 artikli 264 lõikes 3. Selle sätte alusel on komisjonil õigus võtta alates 20. aprillist 2016 viie aasta jooksul vastu delegeeritud õigusakte asjaomases sättes osutatud küsimustes ning komisjon peab esitama delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Eelmine aruanne avaldati 12. veebruaril 2021([2]).

Vastavalt artikli 264 lõikele 3 on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud määruse (EL) 2016/429 artikli 3 lõikes 5, artikli 5 lõigetes 2 ja 4, artikli 14 lõikes 3, artikli 16 lõikes 2, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 3, artiklis 29, artikli 31 lõikes 5, artikli 32 lõikes 2, artikli 37 lõikes 5, artiklis 39, artikli 41 lõikes 3, artikli 42 lõikes 6, artikli 47 lõikes 1, artikli 48 lõikes 3, artikli 53 lõikes 2, artikli 54 lõikes 3, artikli 55 lõikes 2, artikli 58 lõikes 2, artiklis 63, artikli 64 lõikes 4, artiklis 67, artikli 68 lõigetes 2 ja 3, artikli 70 lõikes 3, artikli 72 lõikes 2, artikli 73 lõikes 3, artikli 74 lõikes 4, artikli 76 lõikes 5, artikli 77 lõikes 2, artikli 87 lõikes 3, artikli 94 lõikes 3, artikli 97 lõikes 2, artikli 101 lõikes 3, artikli 106 lõikes 1, artikli 109 lõikes 2, artikli 118 lõigetes 1 ja 2, artikli 119 lõikes 1, artikli 122 lõigetes 1 ja 2, artikli 125 lõikes 2, artikli 131 lõikes 1, artikli 132 lõikes 2, artiklis 135, artikli 136 lõikes 2, artikli 137 lõikes 2, artikli 138 lõikes 3, artikli 139 lõikes 4, artiklis 140, artikli 144 lõikes 1, artikli 146 lõikes 1, artiklis 147,

([1]) *ELT L 84, 31.3.2016, lk 1.*

([2]) COM(2021) 57 final

artikli 149 lõikes 4, artikli 151 lõikes 3, artikli 154 lõikes 1, artikli 156 lõikes 1, artikli 160 lõigetes 1 ja 2, artikli 161 lõikes 6, artikli 162 lõigetes 3 ja 4, artikli 163 lõikes 5, artikli 164 lõikes 2, artikli 165 lõikes 3, artikli 166 lõikes 3, artikli 167 lõikes 5, artikli 168 lõikes 3, artikli 169 lõikes 5, artikli 176 lõikes 4, artikli 181 lõikes 2, artikli 185 lõikes 5, artikli 189 lõikes 1, artikli 192 lõikes 2, artikli 197 lõikes 3, artikli 200 lõikes 3, artikli 201 lõikes 3, artikli 202 lõikes 3, artikli 203 lõikes 2, artikli 204 lõikes 3, artikli 205 lõikes 2, artikli 211 lõikes 1, artikli 213 lõikes 1, artiklis 214, artikli 216 lõikes 4, artikli 218 lõikes 3, artikli 221 lõikes 1, artikli 222 lõikes 3, artikli 223 lõikes 6, artikli 224 lõikes 3, artikli 228 lõikes 1, artikli 230 lõikes 3, artikli 234 lõikes 2, artikli 237 lõikes 4, artikli 239 lõikes 2, artikli 240 lõikes 2, artikli 241 lõikes 2, artikli 242 lõikes 2, artikli 245 lõikes 3, artikli 246 lõikes 3, artikli 249 lõikes 3, artikli 252 lõikes 1, artiklis 254, artiklis 263, artikli 271 lõikes 2, artikli 272 lõikes 2, artikli 279 lõikes 2 ja artikli 280 lõikes 4.

Määruse artikli 264 lõikes 3 on sätestatud, et volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist, ning artikli 264 lõikes 4 on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu võivad volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

3. DELEGEERITUD VOLITUSTE RAKENDAMINE

Komisjon kasutas delegeerimist määruse (EL) 2016/429 alusel alates 2018. aastast ja koostas 2021. aastal aruande ajavahemikul 2016–2021 kasutatud volituste kohta([3]).

See on teine aruanne nimetatud määruse alusel kasutatud volituste kohta ja see hõlmab viimasele aruandele järgnenud viieaastast ajavahemikku alates 2021. aastast.

Komisjon rakendas aruandeperioodil oma delegeeritud volitusi, võttes vastu järgmised delegeeritud õigusaktid.

- Komisjoni 16. novembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade varude haldamise, säilitamise ja asendamisega ning nende pankade toimimiseks vajalike bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise nõuetega([4]).

- Komisjoni 28. novembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/361, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses eeskirjadega, milles käsitletakse teatavate veterinaarravimite kasutamist teatavate loetellu kantud taudide ennetamiseks ja tõrjeks([5]).

- Komisjoni 30. juuli 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/2623, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomi pidavate bioturvarühmikute taudivaba staatuse heakskiitmise ja tunnustamise eeskirjadega([6]).

([3]) COM(2021) 57 final

([4]) *ELT L 23, 2.2.2022, lk 1–10.*

([5]) *ELT L 52, 20.2.2023, lk 1–42.*

([6]) *ELT L, 2024/2623, 4.10.2024.*

Nüüdseks on komisjon kasutanud 85 korral oma õigusi määrusega (EL) 2016/429 ette nähtud 110 võimalusest võtta vastu delegeeritud õigusakte.

Allpool esitatud tabelis on näidatud, millised õigusaktid on veel pärast eelmise aruande avaldamist vastu võetud ja millised on määruses (EL) 2016/429 sätestatud vastavad õigused.

Delegeeritud õigusakt	Määruses (EL) 2016/429 sätestatud õigused
Komisjoni 16. novembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade varude haldamise, säilitamise ja asendamisega ning nende pankade toimimiseks vajalike bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise nõuetega	Artikli 48 lõige 3
Komisjoni 28. novembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/361, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses eeskirjadega, milles käsitletakse teatavate veterinaarravimite kasutamist teatavate loetellu kantud taudide ennetamiseks ja tõrjeks	Artikli 47 lõige 1
Komisjoni 30. juuli 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/2623, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomi pidavate bioturvarühmikute taudivaba staatuse heakskiitmise ja tunnustamise eeskirjadega	Artikli 37 lõige 5

Lisaks muudeti mitut enne 2021. aastat vastu võetud ja eelmisesse aruandesse lisatud delegeeritud määrust järgmiselt:

Delegeeritud määrus	Muudetud järgmiste õigusaktidega	Määruses (EL) 2016/429 sätestatud õigused
Komisjoni 28. juuni 2019. aasta delegeeritud määruse (EL) 2019/2035, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade pidamise ettevõtteid ja haudejaamu ning teatavate	Komisjoni 25. augusti 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/1625([8])	Artikli 118 lõiked 1 ja 2
	Komisjoni 21. septembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2168([9])	Artikli 94 lõige 3, artikli 97 lõige 2, artikli 118 lõiked 1 ja 2, artikli 122 lõige 2

([8]) *ELT L 366, 4.11.2020, lk 1.*

([9]) *ELT L 438, 8.12.2021, lk 38.*

peetavate maismaaloomade ja haudemunade jälgitavust käsitlevate eeskirjadega([7])	Komisjoni 12. jaanuari 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/590([10])	Artikli 3 lõige 5, artikli 87 lõige 3, artikli 94 lõige 3, artikli 97 lõige 2, artikli 101 lõige 3, artikli 106 lõige 1, artikli 118 lõiked 1 ja 2, artikli 119 lõige 1, artikli 122 lõige 2, artikli 271 lõige 2 ja artikli 279 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/686, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses loomse paljundusmaterjali ettevõtete heakskiitmise ning teatavate peetavate maismaaloomade paljundusmaterjali liidusisese liikumise jälgitavus- ja loomatervisenõuetega([11])	Komisjoni 5. märtsi 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/880([12])	Artikli 122 lõiked 1 ja 2, artikli 160 lõiked 1 ja 2, artikli 162 lõiked 3 ja 4, artikli 163 lõige 5, artikli 164 lõige 2, artikli 165 lõige 3 ja artikli 279 lõige 2
	Komisjoni 13. jaanuari 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/647([13])	Artikli 160 lõiked 1 ja 2, artikli 162 lõige 4 ja artikli 164 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/687, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud taudide ennetamise ja tõrje eeskirjadega([14])	Komisjoni 5. mai 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1140([15])	Artikli 67 esimene lõik, artikli 272 lõige 2
	Komisjoni 30. jaanuari 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/751([16])	Artikkel 67
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/688,	Komisjoni 14. juuli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1706([18])	Artikli 131 lõige 1, artikkel 135, artikli 136 lõige 2, artikkel

([7]) *ELT L 314, 5.12.2019, lk 115.*

([10]) *ELT L 79, 17.3.2023, lk 46.*

([11]) *ELT L 174, 3.6.2020, lk 1.*

([12]) *ELT L 194, 2.6.2021, lk 1.*

([13]) *ELT L 81, 21.3.2023, lk 1.*

([14]) *ELT L 174, 3.6.2020, lk 64.*

([15]) *ELT L 247, 13.7.2021, lk 50.*

([16]) *ELT L 100, 13.4.2023, lk 7.*

([18]) *ELT L 339, 24.9.2021, lk 56.*

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade ja haudemunade liidusisest liikumist käsitlevate loomatervisenõuetega([17])		140, artikli 144 lõige 1, artikkel 147 ja artikli 156 lõige 1
	Komisjoni 23. septembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/118([19])	Artikli 140 punkt b, artikli 149 lõige 4
	Komisjoni 8. septembri 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2515([20])	Artikli 131 lõike 1 punktid c ja d, artikli 132 lõige 2, artikli 140 punkt b, artikli 144 lõike 1 punktid a ja b, artikli 146 lõige 1 ja artikli 149 lõige 4
	Komisjoni 9. oktoobri 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/3160([21])	Artikli 131 lõike 1 punktid c ja d
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/689, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud ja esilekerkivate taudide seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega([22])	Komisjoni 23. märtsi 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/881([23])	Artikli 29 sissejuhatav lause ja punktid a ja d, artikli 31 lõike 5 sissejuhatav lause ja punktid a ja b, artikli 32 lõike 2 sissejuhatav lause ja punkt c, artikli 41 lõike 3 sissejuhatav lause ja punktid a ja b, artikli 42 lõige 6
	Komisjoni 23. mai 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/1570([24])	Artikli 42 lõige 6
	Komisjoni 10. juuli 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/1798([25])	Artikli 29 punktid a ja d, artikli 37 lõige 5, artikkel 39, artikli 41 lõige 3

([17]) *ELT L 174, 3.6.2020, lk 140.*

([19]) *ELT L 16, 18.1.2023, lk 1.*

([20]) *ELT L, 2023/2515, 14.11.2023.*

([21]) *ELT L, 2024/3160, 20.12.2024.*

([22]) *ELT L 174, 3.6.2020, lk 211.*

([23]) *ELT L 194, 2.6.2021, lk 10.*

([24]) *ELT L 192, 31.7.2023, lk 9.*

([25]) *ELT L 233, 21.9.2023, lk 24.*

Komisjoni 30. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/692, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetiste liitu sissetoomise ning nende järgneva liikumise ja käitlemise eeskirjadega([26])	Komisjoni 13. juuli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1703([27])	Artikli 234 lõige 2, artikli 237 lõige 4, artikli 239 lõige 2
	Komisjoni 14. juuli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1705([28])	Artikli 234 lõige 2, artikli 237 lõige 4, artikli 239 lõige 2, artikli 279 lõige 2
	Komisjoni 21. oktoobri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/54([29])	Artikli 239 lõige 2
	Komisjoni 9. novembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/119([30])	Artikli 3 lõige 5, artikli 234 lõige 2, artikli 237 lõige 4, artikli 239 lõige 2

Mõnda määruses (EL) 2016/429 sätestatud õigust ei ole seni allpool selgitatud põhjustel kasutatud.

- Artikli 14 lõikes 3 sätestatud õigust, mis on seotud ülesannetega, mida pädevad asutused võivad delegeerida muudele veterinaararstidele kui veterinaarjärelevalve ametnikele, ning artikli 16 lõikes 2 sätestatud õigust, mis on seotud laborites võetavate ohutusmeetmetega, ei ole seni veel kasutatud. Komisjon jätkab nende õigustega seotud konkreetsete õigusaktide ettevalmistamise vajaduse hindamist.
- Artikli 18 lõikes 3 ja artikli 20 lõikes 3 sätestatud õigusi, mis on seotud taudist teavitamise ja aruandlusega, ei ole seni kasutatud. Komisjon hindab vajadust ses suhtes tegutseda, võttes arvesse uute õigusnormide praktilisel kohaldamisel saadud kogemusi. Sama kehtib õiguste puhul, mis on sätestatud artikli 151 lõikes 3 seoses ettevõtjate deklaratsioonidega maismaaloomade kohta ning artikli 167 lõikes 5 seoses eranditega loomsete saaduste liikumise puhul kohaldatavast sertifitseerimiskohustusest.
- Artikli 109 lõikes 2 sätestatud õigust, mis on seotud muid kui alusmääruses osutatud loomaliike käsitleva teabe registreerimisega peetavate maismaaloomade elektroonilises andmebaasis, ei ole seni kasutatud. Sellegipoolest tuleb seda volitust laiendada, et võimaldada komisjonil sätestada nõuded kõnealuste loomaliikide elektroonilise andmebaasi jaoks, kui selline vajadus peaks tulevikus tekkima. Selle sätte kohaselt hindab komisjon pidevalt vajadust töötada selliste nõuete kehtestamiseks välja delegeeritud õigusakt.
- Artikli 138 lõikes 3 ja artikli 139 lõikes 4 sätestatud õigusi seoses eeskirjadega, mille alusel pädevad asutused teevad erandeid maismaaloomade teatavale liikumisele, ei ole

([26]) *ELT L 174, 3.6.2020, lk 379.*

([27]) *ELT L 339, 24.9.2021, lk 29.*

([28]) *ELT L 339, 24.9.2021, lk 40.*

([29]) *ELT L 10, 17.1.2022, lk 1.*

([30]) *ELT L 16, 18.1.2023, lk 5.*

seni veel kasutatud. Sama kehtib artiklites 200 ja 204 sätestatud õiguste puhul, mis on seotud veeloomade teatava liikumisega, ning artiklis 214 sätestatud õiguste puhul, mis on seotud veeloomade teatava liikumise puhul nõutavaid loomatervise sertifikaate käsitlevate eeskirjadega. Komisjon hindab pidevalt vajadust ses suhtes tegutseda, võttes arvesse uute õigusnormide praktilisel kohaldamisel saadud kogemusi.

- Artiklis 228 sätestatud õigust, mis võimaldab komisjonil kehtestada loomatervisenõuded muude loomade jaoks – st loomade jaoks, kes ei ole ei maismaa- ega veeloomad –, ei ole seni kasutatud. Komisjon ei ole seni tegutsenud, kuid ta peaks suutma kehtestada selliste loomade (nt roomajate, kahepaiksete) tervisenõuded, kui asjassepuutuv terviserisk eeldab üksikasjalikumate või konkreetsemate jälgitavust, taudiennetust või -tõrjet käsitlevate eeskirjade kohaldamist selliste liikide suhtes.
- Artikli 230 lõikes 3 sätestatud õigust, mis võimaldab piirata liikmesriikide võimalust koostada liidu õigusaktide kohaselt koostatud loetelude puudumise korral loetelud kolmandatest riikidest, kust nad võivad lubada teatava kauba toomist liitu, ei ole seni kasutatud. Kõiki kaupu hõlmavaid kolmandate riikide loetelusid ei ole liidu õigusaktide alusel koostatud. Komisjon jälgib tähelepanelikult loetelude muutumist ja hindab, kas selle õiguse alusel on vaja vastu võtta õigusnorme. Seepärast peab komisjon mõistlikuks säilitada see õigus ka tulevikus.
- Artiklites 240–242 sätestatud õigused võimaldavad komisjonil liidu tasandil ette näha konkreetsed kaitse- ja ennetusmeetmed, sealhulgas bioturvameetmed, seoses teatavate toodete ja veovahendite liitu sisenemisega. Need õigused on olulised, kuna nendega antakse võimalus sellised eeskirjad tulevikus välja töötada, et vältida loomataudide levimist ELi ja tugevdada bioturvalisust ELi välispiiridel.
- Delegeeritud õigusakt lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, kasutades määruse (EL) 2016/429 VI osas (artiklid 245–254) sätestatud õigusi, on väljatöötamisel ja see on kavas vastu võtta 2025. aastal.
- Artiklis 263 sätestatud õigust muuta määruse (EL) 2016/429 III lisa aruandlusperioodil ei kasutatud, kuna taksonoomia osas ei olnud toimunud ühtki muutust, mis oleks andnud põhjuse seda lisa muuta. Selline muutus taksonoomias võib aset leida igal ajal ning komisjonil võib tekkida vajadus vastavalt reageerida ja teha vajalikud muudatused.

4. JÄRELDUS

Võttes arvesse asjaolu, et määrus (EL) 2016/429 on kehtinud alates 21. aprillist 2021 ning et õigusi on seni laialdaselt kasutatud liikmesriikide ning liidu põllumajandus- ja vesiviljelussektori hüvanguks, peab komisjon vajalikuks kasutada kõiki kõnealuses määruses sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigusi ka pärast praegust viieaastast perioodi. Võimalus töötada välja õigustel põhinevad eeskirjad on jätkuvalt tähtis selleks, et tagada vajalik paindlikkus eeskirjade rakendamisel, lihtsustamisel ja selgitamisel, viia need eeskirjad korrapäraselt vastavusse kõige viimaste teaduslike standarditega ning anda komisjonile võimalus tegutseda valdkondades, kus ta seni ei ole tegutsenud, kuid kus see võib osutuda tulevikus vajalikuks.